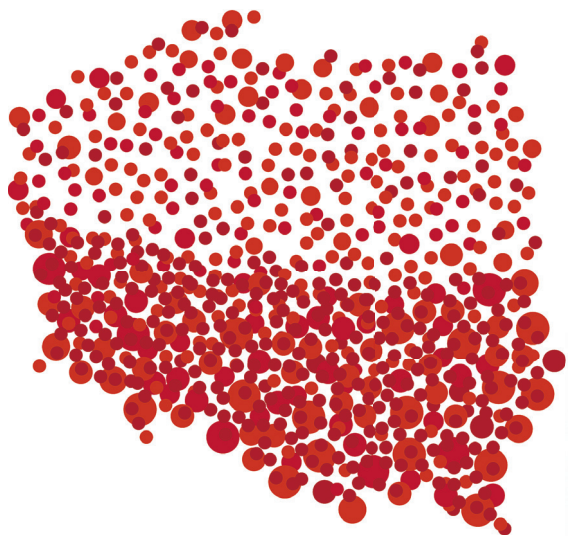

WSPÓLNIE O KONSTYTUCJI

SUPER
serw. **express**

CZWARTEK,
26 KWIETNIA 2018

Czas na debatę o konstytucji

Prezydent Andrzej Duda zaprosił Polaków do debaty konstytucyjnej. Każdy z nas może wypowiedzieć się, jak wyobraża sobie konstytucję, a tym samym kształt naszego państwa i jego ustrój.

Nasza obecna konstytucja została uchwalona 2 kwietnia 1997 roku, a zatwierdzona w ogólnonarodowym referendum 25 maja tego samego roku. Jednak od tamtej pory minęło ponad 20 lat. Przez ten czas w Polsce zaszło wiele zmian. W 1997 roku nasz kraj nie był członkiem NATO ani Unii Europejskiej. W konstytucji nie określono, jaki powinien być wpływ europejskiego prawa na polskie. Przez te 20 lat zmienił się także świat

– mamy do czynienia z rewolucją technologiczną, wielu Polaków wyjechało z kraju, mieszkają i pracują za granicą, granice Europy forsują tysiące emigrantów, pojawiły się nowe wyzwania w stosunkach ze Wschodem... Nic więc dziwnego, że oczekiwania Polaków dotyczące kształtu ich państwa, a co za tym idzie – konstytucji, bardzo się zmieniły. Być może więc nadszedł już czas na jej zmianę.

Prezydent Andrzej Duda zaprasza nas do poważnej debaty konstytucyjnej. Nie tylko elity naukowe, ale wszystkich – każdego z nas. Zachęca, byśmy spróbowali sami sobie odpowiedzieć na pytania: Jakiej konstytucji chcemy? W jaki sposób konstytucja ma chronić interesy Polski i nas samych, jej oby-

wateli? Jak nasza konstytucja ma odpowiedzieć na wyzwania współczesnego świata?

Prezydent chce, by w 100. rocznicę odzyskania niepodległości Polacy wypowiedzieli się w sprawie zmian w konstytucji. Zależy mu również na tym, aby Polacy określili, jaka ma być pozycja Prezydenta RP względem rządu: czy powinien być wybierany w wyborach powszechnych i w związku z tym otrzymać silny mandat w sprawach dotyczących bezpieczeństwa i obrony państwa oraz w sprawach polityki międzynarodowej, czy może Polacy chcą systemu kanclerskiego (taki system obowiązuje w Niemczech), z głową państwa wybraną przez Zgromadzenie Narodowe i pełniącą raczej funkcje reprezentacyjne.

» Niepodległość to testament bohaterskich jej obrońców, to bezcenne dla narodu dobro – ale to również zadanie. Uważam, że właśnie teraz Naród Polski jako suweren ma prawo i powinność, by wypowiedzieć się co do przyszłości ustrojowej swojego państwa. »

PARTNEREM DODATKU JEST KANCELARIA PREZYDENTA RP

Konsultacje społeczne 2017/2018

POLACY
chcą zmian
w konstytucji

Już od roku trwają konsultacje społeczne dotyczące zmian w polskiej konstytucji. Mają one przygotować obywateli do odpowiedzialnego zabrania głosu w referendum konstytucyjnym w setną rocznicę odzyskania przez Polskę niepodległości. Prezydent Andrzej Duda zaprasza nas wszystkich do udziału w debacie!

Prezydent Andrzej Duda 3 maja 2017 r. zapowiedział przeprowadzenie referendum konsultacyjnego w sprawie zmiany Konstytucji RP. Po tej zapowiedzi ruszyła kampania społeczno-informacyjna „Wspólnie o Konstytucji”. Kampania ta łączy wszelkie inicjatywy i działania zmierzające do przybliżenia Polakom idei referendum i jego precedensowego charakteru. Ma ono być przecież nie tylko świętem demokracji, ale także elementem obchodów 100. rocznicy odzyskania niepodległości.

Po co to referendum

Referendum ma odpowiedzieć na pytanie, czy obywatele chcą zmian lub uchwalenia nowej konstytucji. Pozwoli także obywatelom na wyrażenie zdania, jakich zmian w konstytucji chcą. Jest to odwrócenie dotychczasowej praktyki, w której Polacy pytani byli o opinię dopiero na końcu, a ich wybór ograniczał się do

zatwierdzenia albo odrzucenia projektu. Tak właśnie było w 1997 roku. Prezydent Andrzej Duda proponuje, aby tym razem to Polacy wskazali politykom i ekspertom zakres i kierunek pożądanych zmian w polskiej ustawie zasadniczej.

Symboliczny początek

Kampania „Wspólnie o Konstytucji” rozpoczęła się 25 sierpnia 2017 roku w historycznej Sali BHP Stoczni Gdańskiej. Później konferencje eksperckie odbyły się we wszystkich 16 województwach. Debata dotyczyła przepisów konstytucji dotyczących samorządu, wsi i rolnictwa, ustroju, rodziny, polityki społecznej, gospodarki i innych.

Przedstawiciele prezydenta spotkali się już z tysiącami Polek i Polaków. Na spotkaniach wypełniane były ankiety konsultacyjne. Polacy potwierdzili w nich, że oczekują zmiany konstytucji, a wcześniej chcą uczestniczyć w referendum w tej sprawie.

Zdecydowana większość uczestników spotkań dostrzega konieczność wprowadzenia zmian w obowiązującej konstytucji i popiera wprowadzenie regulacji określających zasady gwarantujące suwerenność Polski w Unii Europejskiej. Uczestnicy debat najczęściej opowiadają się również za przeprowadzeniem referendum w sprawie ewentualnej zmiany konstytucji.

W drodze zawierania kolejnych traktatów nie można dochodzić do likwidacji organów państwa poprzez pozostawianie im tylko nielicznych kompetencji. To mogłoby bowiem uniemożliwiać funkcjonowanie RP jako państwa suwerennego i demokratycznego.

dr hab. Marek Dobrowolski,
konstytucjonalista

Tworzenie nowej konstytucji powinno być procesem otwartym, konsensualnym i czynionym w poczuciu odpowiedzialności za dokonywane zmiany.

dr hab.
Anna Młynarska-Sobaczewska,
konstytucjonalistka

Co to jest KONSTYTUCJA

Konstytucja to tzw. ustawa zasadnicza, która ma najwyższą moc prawną i stanowi źródło prawa w państwie. Mówiąc wprost: wszystkie ustawy, rozporządzenia czy uchwały muszą być z nią zgodne.

Na straży konstytucji stoi prezydent, a nad jej przestrzeganiem czuwa Trybunał Konstytucyjny. Co sprawia, że jest taką wyjątkową ustawą?

1. Szczególna treść

Konstytucja określa podstawowe zasady ustroju naszego państwa - gospodarczego, politycznego i społecznego. Mówi o tym, jak są zorganizowane i powoływane organy władzy państwowej. Określa ich wzajemne relacje względem siebie. Konstytucja określa, jakie są nasze podstawowe prawa i wolności

2. Szczególna moc

Wszystkie pozostałe przepisy, ustawy, rozporządzenia itp. określone

są aktami prawnymi niższego rzędu. Muszą być zgodne z konstytucją. Wątpliwości w tej sprawie rozstrzyga Trybunał Konstytucyjny.

3. Szczególny tryb uchwalania

Gdy Sejm uchwala ustawę, to wystarczy, że na sali plenarnej będzie obecnych połowa, czyli 230 posłów, a głosów „za” będzie więcej niż „przeciw”. Jednak do uchwalenia konstytucji to nie wystarczy. Tu potrzebna jest większość konstytucyjna. Wymagana jest obecność przynajmniej połowy posłów, czyli 230, ale potrzeba aż 2/3 głosów „za”. W Senacie potrzebna jest bezwzględna większość głosów (ponad połowa, ale liczba głosów „za” musi być wyższa niż łączna

liczba głosów „przeciw” oraz wstrzymujących się) w obecności co najmniej połowy ustawowej liczby senatorów (czyli 50).

Niekiedy też, po uchwaleniu konstytucji przez Sejm i Senat, ustawę zasadniczą musi przyjąć naród w referendum.

4. Szczególny tryb zmiany

Zmiany konstytucji są również trudniejsze niż te dotyczące zwykłych ustaw. Ich uchwalenie wymaga spełnienia takich samych warunków, jak uchwalenie nowej konstytucji, czyli podwyższonej większości w Sejmie i Senacie. Jeśli zmiany konstytucji dotyczą ustroju państwa, praw i wolności oraz trybu zmiany konstytucji, obowiązująca konstytucja przewiduje możliwość przeprowadzenia referendum.

Słowo
KONSTYTUCJA
pochodzi od
łacińskiego
constituere,
które oznacza
urządzać,
ustanawiać,
regulować.

KONGRES

WSPÓLNIE
O KONSTYTUCJI

W czwartek, 26 kwietnia 2018 roku,
na Stadionie PGE Narodowym odbędzie się kongres
„Wspólnie o Konstytucji na Narodowym”.

W konwencji konstytucyjnej uczestniczyć będą nie tylko eksperci, ale także przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego i organizacji pozarządowych. W kongresie weźmie udział prezydent Andrzej Duda i wygłosi na nim przemówienie. Debata ma objąć panele tematyczne:

- ▶ Młodzi i przyszłość.
- ▶ Gospodarka i praca.
- ▶ Wieś, rolnictwo, zrównoważony rozwój.
- ▶ Samorząd i społeczeństwo obywatelskie.

Będą również rozmowy z ciekawymi gośćmi.

Można obejrzeć transmisję z kongresu na żywo za pośrednictwem strony internetowej www.prezydent.pl.

Początek relacji o godz. 11.00.

Naród powinien być rzeczywistym współtwórcą nowej konstytucji. To jest nowa jakość nie mająca precedensu w naszej historii.

prof. Dariusz Dudek,
konstytucjonalista

Głos narodu jest najistotniejszy. Zanim politycy przystąpią do zmiany konstytucji, trzeba przeprowadzić referendum.

Chcemy, żeby konstytucja była podstawą sprawnie funkcjonującego państwa na dziesięciolecie.

minister Paweł Mucha,
Zastępca Szefa Kancelarii
Prezydenta RP

Pierwszą konstytucją na świecie była konstytucja Stanów Zjednoczonych przyjęta 17 września 1787 r. Drugą na świecie, a pierwszą w Europie – polska konstytucja z 3 maja 1791 r. Potem konstytucji mieliśmy jeszcze kilka.

POLSKA ojczyzna konstytucji

Konstytucja z 3 maja 1791 r.

Została uchwalona przez Sejm Czteroletni obradujący od października 1788 r. do maja 1792 r. Autorami projektu konstytucji byli w szczególności Ignacy Potocki, król Stanisław August Poniatowski i ks. Hugo Kołłątaj. Prace nad konstytucją prowadzone były początkowo w tajemnicy, bo konstytucja miała wielu przeciwników. Jej uchwaleniu towarzyszyły burzliwe spory. Konstytucja uznawała zwierzchnictwo narodu i trójpodział władz (władza ustawodawcza, wykonawcza i sądownicza). Gwarantowała wolność wyznania, uznając religię katolicką za „narodową, panującą”. Pozostawiła stany (szlachta, duchowieństwo, mieszczaństwo i chłopstwo). Utrzymała poddaństwo chłopów, lecz pozbawiła szlachtę prawa najwyższej zwierzchności wobec poddanych, przyjmując ich „pod opiekę prawa i rządu krajowego”. Konstytucja wprowadziła dominację władzy ustawodawczej nad wykonawczą i osłabiła pozycję króla. Zwoływał sejm, miał prawo nominacji najwyższych urzędników i stosował prawo łaski, ale nie decydował już o kształcie aktów prawnych.

Mała konstytucja z 1919 r.

Uchwała Sejmu z 20 lutego 1919 r., która powierzała Józefowi Piłsudskiemu dalsze sprawowanie urzędu Naczelnika Państwa, jednak z pełnym podporządkowaniem jego i rządu Sejmowi.

Konstytucja marcowa z 1921 r.

To pierwsza polska konstytucja po odzyskaniu niepodległości. Polska stała się krajem demokratycznym o parlamentarno-gabinetowym systemie rządów. Konstytucja zlikwidowała przywileje stanowe. Wprowadziła dwuizbowy parlament (Sejm i Senat), który miał pozycję nadrzędną wobec innych organów państwa. Inicjatywę ustawodawczą miały rząd i Sejm, Senatowi przysługiwało prawo weta zawieszającego (wstrzymania prac nad ustawą na 30 dni) oraz wprowadzenia poprawek. Władzę wykonawczą sprawowali premier i rada ministrów (podporządkowana Sejmowi) oraz prezydent, którego decyzje wymagały zatwierdzenia przez rząd. Państwo zostało podzielone na województwa, powiaty i gminy. Obywatele mieli zapewnioną równość wobec prawa, nietykalność własności prywatnej, ochronę życia i wolności, prawa polityczne.

Konstytucja kwietniowa z 1935 r.

Konstytucja kwietniowa – uchwalona z naruszeniem wymaganego trybu prawnego – wprowadziła w Polsce oryginalny system ustrojowy mający na celu wzmocnienie państwa otoczonego przez dwa systemy totalitarne. Zlikwidowała trójpodział władz na ustawodawczą, wykonawczą i sądowniczą. Na czele państwa stał prezydent, w którego osobie „skupiła się jednolita i niepodzielna władza” i który nie był odpowiedzialny politycznie i prawnie, a jedynie „wobec Boga i historii”. Prezydent był uprawniony do wydawania dekretów z mocą ustawy. Bez udziału parlamentu ustalał orga-

nizację rządu i administracji państwowej, powoływał i odwoływał osoby na najwyższe stanowiska. Konstytucja wydatnie rozszerzyła też kompetencje rządu i umocniła pozycję premiera, za to ograniczyła rolę parlamentu. Partie polityczne pozbawiono prawa zgłaszania kandydatów na posłów i senatorów. Po drugiej wojnie światowej w osobach kolejnych prezydentów RP na uchodźstwie konstytucja kwietniowa miała zyskać nowy wymiar, stając się symbolem sprzeciwu i oporu przeciw narzuconemu Polsce obcemu porządkowi.

Mała konstytucja z 19 lutego 1947 r.

Uchwalona została przez Sejm Ustawodawczy wyłoniony w sfałszowanych przez komunistów wyborach, obowiązywała do czasu uchwalenia ustawy zasadniczej w 1952 r. Stwierdzała, że najwyższymi organami Rzeczypospolitej Polskiej są: w zakresie ustawodawstwa – Sejm, w zakresie władzy wykonawczej – prezydent, Rada Państwa i rząd, w zakresie wymiaru sprawiedliwości – niezawisłe sądy.

W skład Rady Państwa wchodził: prezydent jako przewodniczący, marszałek i wicemarszałek Sejmu, a także Prezes Najwyższej Izby Kontroli. Struktura organizacyjna państwa była, poza Radą Państwa, wzorowana na tej z II Rzeczypospolitej. Jednak demokratyczne regulacje prawne były tylko fasadą. W praktyce rządziło ścisłe kierownictwo komunistycznej partii, pod dyktando Moskwy.

Konstytucja Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej

Formalnie uchwalona przez Sejm Ustawodawczy 22 lipca 1952 r., w istocie jednak narzucona przez komunistyczną mniejszość i niemająca cech rzeczywistej ustawy zasadniczej, obowiązywała do 1992 r. Opracowana w pierwotnej postaci według wzoru stalinowskiej konstytucji ZSRR z 1936 r. Konstytucja lipcowa zrywała z trójpodziałem władzy,

na rzecz systemu „radzieckiego”. Sejm (parlament jednoizbowy) miał stanowić „najwyższy organ władzy państwowej”, jednak do końca PRL nigdy nie przeprowadzono wolnych i demokratycznych wyborów. Konstytucja była nowelizowana 24 razy. Ustawą z 10 lutego 1976 r. wprowadzono postanowienie, że Polska jest państwem socjalistycznym, PZPR

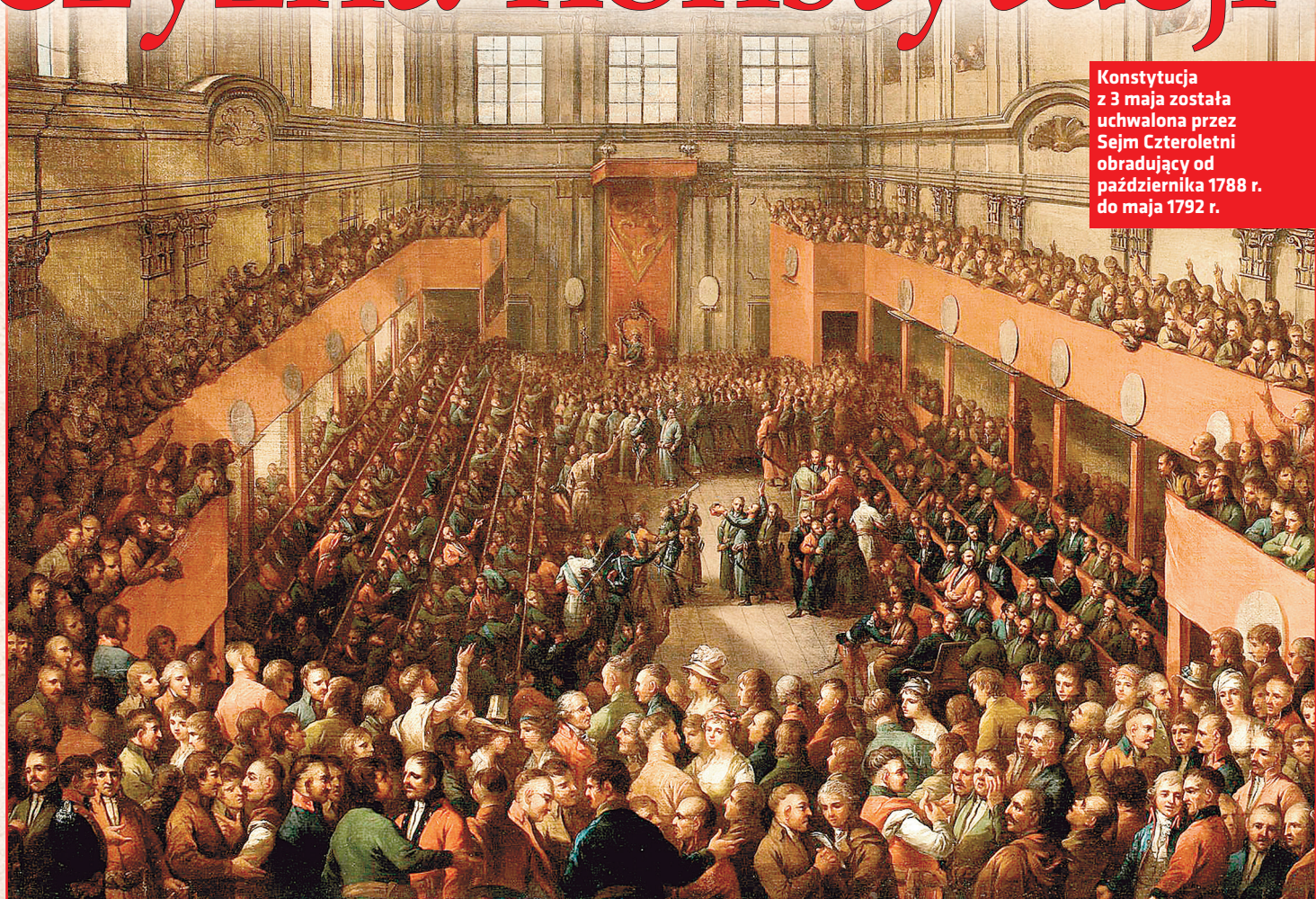
– przewodnią siłą społeczeństwa w budowie socjalizmu, zaś PRL w swej polityce umacnia przyjaźń i współpracę ze Związkiem Socjalistycznym Republiki Radzieckich i innymi państwami socjalistycznymi. Radykalne zmiany tej konstytucji dokonane w kwietniu i grudniu 1989 r. otworzyły proces transformacji ustrojowej Polski.

Ustawa konstytucyjna z 1992 r.

Przeciągające się prace nad nową ustawą zasadniczą doprowadziły do przyjęcia tymczasowej małej konstytucji. Przywróciła ona zasadę podziału władzy. Organami władzy ustawodawczej był Sejm i Senat, natomiast wykonawczej – prezydent i rząd, a w zakresie władzy sądowniczej – niezawisłe sądy.

Konstytucja RP z 1997 r.

To konstytucja obowiązująca obecnie. Uchwalona przez Zgromadzenie Narodowe 2 kwietnia 1997 r., zatwierdzona w ogólnonarodowym referendum 25 maja 1997 r., w życie weszła 17 października 1997 r.

Konstytucja z 3 maja została uchwalona przez Sejm Czteroletni obradujący od października 1788 r. do maja 1792 r.

foto WIKIPEDIA, SHUTTERSTOCK